

Obsah únorového čísla polského časopisu „Myśl wojskowa“, ročník 1952

1. Ústava polské lidové republiky. (Návrh ústavy přijatý ústavní komisí 23. ledna 1952.)

2. K 34. výročí vzniku Sovětské armády (úvodník).

3. *Genplk. W. Korczyński*, Vojská technická akademie, kovárna kádrů vojenských inženýrů a středisko tvůrčí vědecké práce. Reč přednesená při otevření Vojenské technické akademie J. Dombrowského.

4. Úloha vojenské techniky v soudobé válce ve světle stalinské vojenské vědy. Referát přednesený magistrem plk. inž. Solským při otevření Vojenské technické akademie J. Dombrowského.

5. *Plk. T. Pióro*, Obrana v zalesněném a močálovitém terénu. V článku rozbírá autor zásady organizace obrany v zalesněném a močálovitém terénu, její charakteristické znaky vyplývající ze zvláštností terénu, formy použití různých druhů vojsk v obraně i v útoku, otázky součinnosti a velení vojskům.

6. *Plk. J. Erlich*, Utajené velení vojskům v soudobých operacích. Autor vysvětluje principy vzniku utajeného velení, rozvinutí a používání metody utajeného velení vojskům v době dvou světových válek, vypočítává principy utajeného velení vojskům, popisuje formy dokumentace používané na všech stupních velení vojskům a druhům vojsk.

Zdůrazňuje nutnost dalšího zdokonalování v utajeném velení vojskům a s tohoto hlediska poukazuje na hlavní směry rozvoje technických pojitků.

7. *Mjr. T. Rawski*, O vojenském umění Tadeáše Kościuszky, část I. V první části článku rozbírá autor vojenské umění T. Kościuszky ve válce za nezávislost amerického lidu a v polsko-ruské válce r. 1792.

V článku je zdůrazněn tvůrčí přístup Kościuszky k otázkám opevnovacího umění podřízeného novým taktickým formám vedení boje. Při popisu bojových akcí z roku 1792 analyzuje autor vojenské umění Kościuszky, který nemohl plně využít svých schopností a možností vzhledem k tehdy vládnoucím principům vedení t. zv. „kabinetních válek“.

8. *Kpt. MUDr. K. Ostrowski*, Některé otázky bakteriologické války. Autor seznamuje čtenáře s nejdůležitějšími nakažlivými chorobami, podmínkami jejich šíření a profylaxi. Na podkladě materiálu z norimberského a chabarovského soudního procesu popisuje výzkumy japonských a hitlerovských „učenců“ v oblasti zločinného používání bakteriologické zbraně. Autor připomíná, že američtí imperialisté pokračují i dnes v zločinných výzkumech v oboru použití bakteriologické zbraně. Avšak soudobá lékařská věda disponuje díky tvůrčímu úsilí sovětské vědy bohatým arsenálem profylaktických prostředků a účinnými prostředky protibakterijní ochrany.

Obsah březnového čísla polského časopisu „Myśl wojskowa“ 1952

Plk. A. Korta, Syn strany, národní hrdina. Článek věnovaný pátému výročí úmrtí generála K. Świerczewskiego.

Prof. dr M. Muszkat, O návrhu ústavy Polské lidové republiky.

V úvodě analyzuje autor s hlediska marxisticko-leninského učení podstatu buržoasních ústav, které nejsou ničím jiným než pláštěm k zakrytí diktatury vykořisťovatelských tříd v kapitalistických zemích a přímo prostředkem imperialistických vlád k ovládnutí koloniálních zemí.

Potom probírá autor návrh ústavy Polské lidové republiky, zachycující formou zákona všechny dosažené vymoženosti pracujících mas Polska, vyjadřující politické svobody a hospodářskou nezávislost polského lidu — v srovnání s polokoloniální závislostí předválečného Polska na zahraničním kapitálu.

V závěru se autor zmiňuje o vlivu ústavy, jakožto důležitého prvku nadstavby, na další rozvoj základny,

budované vítězným proletariátem pod vedením jeho revolučního předvoje — Polské sjednocené dělnické strany.

Genmjr. P. Malinowski, Spojení základní prostředek velení vojskům.

V úvodě určuje autor závislost rozvoje pojitků na početném stavu bojujících armád, jejich vojenské technice a způsobech vedení boje a vyzdvihuje pokračující úlohu ruských a sovětských vynálezců v oboru spojovací techniky a ukazuje rozvoj pojitků v době první a druhé světové války.

Opíraje se o zkušenosti z druhé světové války, ukazuje dále autor úlohu příslušných druhů pojitků, jejich úkoly a zásady organizace, které mají zabezpečit nepřetržitost velmi složitého procesu velení vojskům pomocí pojitků nejlépe odpovídajících podmínkám vedení soudobých operací.

V závěru věnuje autor pozornost základním tendencím rozvoje spojovací techniky, vyplývajícím

z všeobecného rozvoje vojenské techniky a z hromadného používání rychlých druhů vojsk v soudobých operacích, vyznačujících se vysokým tempem a rychle se měnící situací.

Plk. S. Szulczyński, Průlom „Pomořského valu“ vojsky I. polské armády.

Autor článku seznamuje čtenáře s průběhem jedné z nejvýznamnějších operací I. polské armády — s průlomem „Pomořského valu“. Po popsání „Pomořského valu“ představujícího silně opevněné obranné pásmo hitlerovců — popisuje autor průběh bojů o jednotlivá obranná postavení a zdůrazňuje vzornou organizaci součinnosti druhů vojsk v podmínkách těžkého terénu a v dovedném využití jak vlastních úspěchů, tak úspěchů sousedních jednotek Sovětské armády k porážce a zničení jedele.

Ze zkušeností z bojů o „Pomořský val“ dělá autor praktické vývoody.

V závěru se autor zmiňuje o vlivu týlu na morálního ducha a na bojové vlastnosti vlastních vojsk, což se jeví spolu se zdokonalenou technikou a vysokou vojenskou výchovou důležitým prvkem k dosažení vítězství.

Mjr. T. Rawski, O vojenském umění Tadeáše Kosciuszka (2. část).

V článku ukazuje autor vojenské umění T. Kosciuszka v období povstání r. 1794, zejména jeho vysoké organizační schopnosti jakožto vůdce povstání, jeho tvůrčí řešení otázek organizace armády položení

takových základů taktiky a strategie, které plně počítají se zvláštnostmi výzbroje, morálního ducha a přípravy vojsk a také s lidově osvoboditelským rázem války. Autor popisuje činnost polských vojsk a charakterizuje Kosciuszka jako vojévůdce, který dovedl díky správnému využití opevňovací techniky zeslabit sílu úderu nepřítele a současně zvýšit tvrdost a sílu odporu vlastních vojsk vhodným uspořádáním jejich bojového pořádku, při čemž počítal se zvláštnostmi terénu a oceňoval sílu nepřítele a umožňoval spojit palbu s bojem zblízka.

Po rozboru příčin neúspěchu povstání zdůrazňuje autor veliké zásluhy T. Kosciuszka, jehož vojenské umění spolu s uměním ruských vojévůdců z konce XVIII. a začátku XIX. století je velkým přínosem polského lidu do pokladnice světového vojenského umění.

V rubrice „O zahraničních armádách“ je článek kpt. 2. třídy L. Bajdukova „Ztráty válečného loďstva kapitalistických států ve 2. světové válce.“

Na základě dat uveřejněných o ztrátách vojenských námořních loďstev hlavních kapitalistických zemí pokouší se autor prozkoumat význam odpovídajících sil a druhů zbraní v námořním boji.

Autor popisuje ráz činnosti válečných loďstev kapitalistických států, v druhé světové válce, poukazuje na tendenci západních států prodloužit válku a obrátit japonskou agresi proti Sovětskému svazu.

Vycházeje z rozboru příčin utrpených ztrát, dělá autor závěr o velkém významu ponorek a letectva v současných námořních operacích.

Obsah maďarského vojenského odborného časopisu „Katonai Figyelő“ č. 1, 1952

Časopis *Katonai Figyelő* (Vojenský pozorovatel) je maďarský odborný vojenský časopis, který vydává hlavní správa pro bojovou přípravu pěchoty v maďarském ministerstvu národní obrany. Časopis je určen pro vyšší velitelský sbor a obsahuje především články se vševojskovou tematikou. První číslo ročníku 1952 vyšlo v březnu t. r. Je označeno jako tajná písemnost. V minulém roce vycházel časopis jen s označením „Výhradně pro služební potřebu“.

Na čelném místě vzpomíná časopis 60. narozenin náměstka předsedy ministerské rady Maďarské lidové republiky a generálního tajemníka Maďarské strany pracujících Matyáse Rákosiho v článku „Soudruh Rákosi hrdiný voják Maďarské republiky rad“ (Rákosi elvtárs a Magyar Tanácsköztársaság hőskatonája) a zdůrazňuje Rákosiho záslužnou a obětavou činnost v slavném období vzniku, bojů a zániku Maďarské republiky rad r. 1919. Činnosti zajatců maďarské národnosti během občanské války, kteří byli osvobozeni Velikou říjnovou socialistickou revolucí ze zajateckých táborů, je pak věnován článek plk. Sziklaie „Maďarí v Leninově a Stalinově Rudé armádě za doby občanské války (Magyarok Lenin-Sztalin Vörös Hadseregében a polgárháború idején).“ Autor se zmiňuje o rozsáhlé a obětavé účasti bývalých maďarských zajatců v různých oblastech evropského a asijského Ruska a podrobněji pojednává o činnosti maďarských partyzánských oddílů. Revolučním

bojům je dále věnován též článek npor. Boruse „Otázky revolučních bojů v r. 1848—49“ (A forradalmi háborúk kérdései 1848—49-ben), který zhodnocuje tyto boje v novém světle marxistické historické vědy. K výročí osvobození Budapešti Sovětskou armádou popisuje plk. Kovács v článku „Budapešťská operace“ (A budapesti hadművelet) průběh operací 2. a 3. ukrajinského frontu v období od října 1944 do února 1945, odražení německé protiofensivy mezi Blatenským jezerem a Dunajem, obklíčení Budapešti od jihu i od západu a jeho konečné osvobození.

Pokud jde o články z oboru vševojskové taktiky, je toto číslo zaměřeno hlavně na organizaci a provedení přesunů. Všeobecný rozbor této otázky přináší článek pplk. Sipose „Pochod pěší divise“ (Lövész hadosztály menete). V tomto článku jsou rozebrány vlivy, které může mít různá taktická situace na provedení a členění pochodového proudu, na jeho rychlost a denní pochodový výkon. Dále jsou v článku uvedeny zásady zajištění pochodu, pak organizace jeho protiletecké obrany a ženijního zabezpečení. V dalším článku „Protiletecká obrana vyšší jednotky za pochodu“ (Magasabb egység menetének légvédelme) od kpt. Ürmösiho je uvedený problém objasněn na konkrétním příkladě, zejména pokud jde o pohyblivou protileteckou obranu, kterou provádějí protiletadlové prostředky zařazené uvnitř pochodových proudů a o obranu nepohyblivou, kterou provádějí

protiletadlové prostředky z jednoho místa. Článek plk. Kovácsa „Zabezpečení pohyblivosti v horách“ (Mozgás biztossága hegyességen) pojednává o pochodových podmínkách v horách a předkládá návrhy na úpravu horských komunikací, provádění ženijních prací a organizaci silniční dopravní služby. Další článek plk. Ferenczyho „Pracovní úkoly štábu za pochodu“ (A törzsmunka feladatai menetnél) podává podrobný rozbor práce štábu vyšší jednotky při organizaci přesunů, při rozpracování pochodových grafikonů, tabulek pochodů a organizaci převozů na autech. Upozorňuje rovněž na úkoly velitelů jednotlivých druhů vojsk a náčelníka týlu při organizaci přesunů.

Kpt. Vályi v článku „Spojení u pěší divise za pochodu a v střetném boji“ (Lövészadosztály híradása menetben és találkozóharcban) pojednává o organizaci spojení a použití pojítek za pochodu pěší divise, jakož i o rozvinutí spojení při střetnutí s nepřítelem.

O práci týlu během přesunů se zmiňují dva články. Článek kpt. Liptáka „Organisace týlu za pochodu“ (A hadtápszolgálat megszervezése menetben) rozbír toto téma v širokém pojetí plánování týlové služby za pochodu pěší divise, činnosti týlových jednotek a jejich přesunů, při čemž se zmiňuje též o práci týlu při zasazení vyšší jednotky do bojové akce. O týlové službě u motorisované vyšší jednotky na základě zkušeností získaných při cvičení v minulém roce pojednává článek pplk. Maára „Zkušenosti ze cvičení týlové služby u motorisované vyšší jednotky“ (Gépesített magasabb egység gyakorlatainak hadtáp tapasztalatai), v němž autor upozorňuje na cenné poznatky a předkládá návrhy na zdokonalení výcviku a bojové přípravy.

Thematiky týkající se provádění přesunů dotýká se i článek plk. Tótha, který mluví o zvláštním druhu přesunů pod nadpisem „Jak uspořádat a provést vystřídání“ (Felváltások megszervezése és végrehajtása). Autor podrobně pojednává o vypracování plánu pro vystřídání jednotek v dotyku s nepřítelem a o všech povinnostech velitelů vystřídávaných a vystřídávajících

jednotek. Článek doplňuje praktická ukázka vzorně vypracovaných plánů pro vystřídání.

Z ostatní taktické tematiky přináší časopis článek mjr. Toperczera „Obrana tankových a motorisovaných vyšších jednotek na široké frontě“ (Páncélos és gépesített csapatok, magasabb egységek védelme széles arcvonalon), v němž autor rozbírá zejména dočasnou a spěšně zaujatou obranu po provedení průlomu v hloubce nepřátelské obrany a opírá se o zkušenosti z Veliké vlastenecké války. V dalším článku plk. Kozmy „Dělostřelecká podpora pěšího praporu v útoku“ (Lövészszázalój támadásának tüzérségi biztossága) je pojednáváno o úkolech dělostřeleckého oddílu při dělostřelecké přípravě, při podpoře během zteče a o úkolech podpory pěchoty v hloubce nepřátelské obrany. K článku je připojen vzorný písemný plán paleb. Plk. Papp ve svém článku „Methodika vyššího velitelského školení“ (Magasabb parancsnoki kiképzés módszertana) rozbírá methodiku školení velitelského štábu a velitelů vyšších jednotek a podává návod k sestavení plánu pro toto školení. O významu velitelské kontroly a o jejím předmětu a způsobu pojednává článek pplk. Diénese „Kontrolou zajistíme dokonalé provedení svých rozkazů“ (Ellenőrzéssel biztossítjuk parancsaink tökéletes végrehajtását). Význam velitelské kontroly objasňuje na praktických příkladech při provádění kontroly při střídání jednotek v dotyku s nepřítelem, při přípravách k útoku a při organizování obrany.

Na konci časopisu jsou zařazeny dva články pojednávající o americké armádě: „Útok amerického pěšího praporu“ (Amerikai gyalogszázalój támadása) a článek „Střelné zbraně pěšího pluku v americké armádě“ (USA gyalogezred löfegyverei).

Bohatý obsah tohoto čísla končí recensemi tří v Maďarsku vydaných knih, a to vybraných spisů Voltairových, děl maďarského básníka XVII. století Miklóse Zrínyiho a knihy R. P. Dutta „Kam spěje Indie?“

(Zpracovalo Vojenské dokumentační středisko)